

THỊ TRƯỜNG VÀ NHÀ NƯỚC

Markets and the State

Thất bại thị trường

- ▣ Độc quyền
- ▣ Hàng hóa công
- ▣ Ngoại tác
- ▣ Thông tin bất cân xứng

The Best Things in Life are Free

*"The moon belongs to everyone
The best things in life they're free
The stars belong to everyone
They glitter there for you and for me*

*The flowers in spring
The robins that sings
The sunbeams that shine
They're yours and they're mine...*

*Love can come to everyone
The best things in life
They're free."*

Paul Samuelson và lý thuyết về hàng hóa công

Paul A. Samuelson là nhà kinh tế học đầu tiên phát triển lý thuyết về hàng hóa công, mà khi đó ông gọi là "hàng tiêu dùng tập thể":

"...là hàng hóa mà tất cả mọi người cùng hưởng thụ theo nghĩa là phần tiêu dùng của mỗi người không làm giảm đi lượng người khác có thể cùng tiêu dùng hàng hóa đó..."

(The Pure Theory of Public Expenditure, 1954)

Hàng hóa công *Public Goods*

Pháo hoa:

-Không loại trừ: ai cũng có thể xem.

-Không tranh giành: tôi xem pháo hoa không làm giảm lượng pháo hoa bạn có thể xem.

“Người ăn theo” *Free Rider*

Người ăn theo: là một người được hưởng lợi ích từ một hàng hóa hay dịch vụ mà không phải trả (toàn bộ) chi phí cho hàng hóa hay dịch vụ đó.

Tài nguyên chung *Common Resources*

Cỏ trên thảo nguyên: không loại trừ nhưng có tính tranh giành.

Bi kịch tài nguyên chung *Tragedy of the Commons*

“Những gì là của chung thường chỉ được người ta quan tâm tối thiểu, bởi vì con người ai cũng coi trọng cái của riêng mình hơn là những gì của chung.” (Aristotle)

Vai trò của quyền sở hữu

- Khi quyền sở hữu không được thiết lập, thị trường sẽ không thể phân bổ nguồn lực một cách hiệu quả. Đó là trường hợp một sản phẩm có giá trị không có chủ nhân với quyền hợp pháp được sử dụng hay điều khiển nó.
- Nếu thiếu vắng một quyền sở hữu hợp pháp như vậy, nhà nước *có thể* can thiệp để cải thiện được vấn đề.

Kiến thức là hàng hóa công?

Fulbright Economics Teaching Program

FETP OpenCourseWare

Home | Academics | Administration | Resources | Contact Us | Search

FETP OpenCourseWare • 2009-11 Course List • 2008-10 Course List • Academic Calendar

Inspired by the Massachusetts Institute of Technology's OpenCourseWare Initiative (OCWI), the **Fulbright School** has begun to publish its teaching and research materials online. **FETP OpenCourseWare** is not a long distance learning project, rather it is a resource for people working or studying in policy-related fields to increase their knowledge and explore new approaches to learning and curriculum development. Instructors are encouraged to adopt FETP's curricular materials for use in their own courses. Students may use FETP's materials to guide independent study. Course syllabi, lecture notes, reading lists and problem sets used in many one-year mid-career program and executive education courses are already available online and over time **FETP OpenCourseWare** will include all Fulbright School materials (subject to copyright law). The Fulbright School participates with other academic institutions in Vietnam to promote the use of innovative long-distance learning activities.

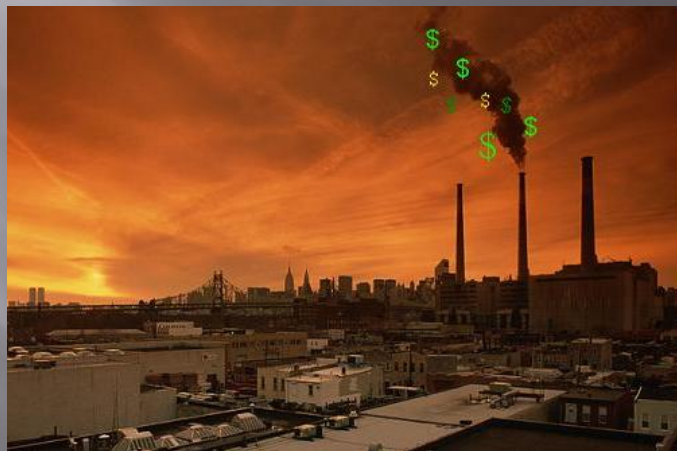
- A guide to programs and courses 2008-2010 (PDF 3,126 KB)
- A guide to programs and courses 2009-2011 (PDF 1,516 KB)
- Academic Year 2008-2010 Course Materials
- Academic Year 2009-2011 Course Materials

Ngoại tác và hiệu quả thị trường

- ▣ *Ngoại tác* là ảnh hưởng tiêu cực hoặc tích cực lên một đối tượng mà những người gây ra không phải chịu bồi thường hoặc không được bù đắp.
- ▣ Ngoại tác làm cho thị trường không hiệu quả, và vì vậy tổng lợi ích xã hội không được tối đa.

Ngoại tác tiêu cực

Ngoại tác tích cực

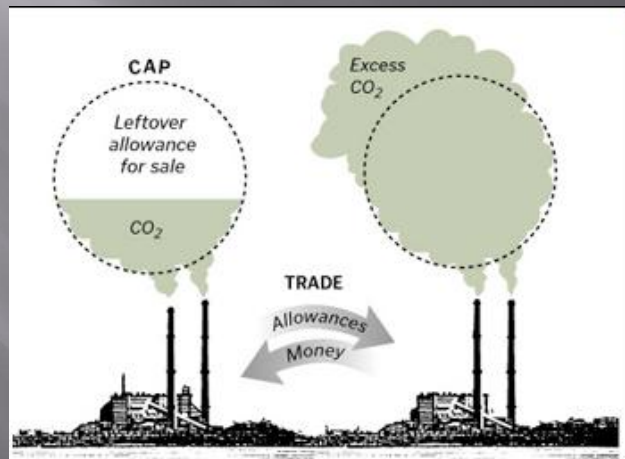
Giải pháp của chính phủ: Thuế

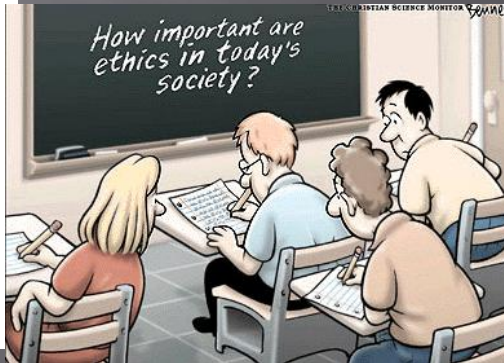
Giải pháp của chính phủ: Điều tiết

Giải pháp của chính phủ: giấy phép

Giải pháp của khu vực tư nhân Hệ thống giá trị và luật lệ

Giải pháp của khu vực tư nhân Hoạt động từ thiện và nhân đạo

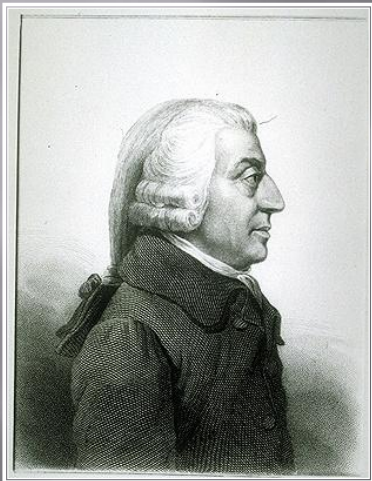

Giải pháp của khu vực tư nhân Hợp đồng

"The Nature of the Firm," Ronald Coase (1937)

Adam Smith, 1723-1790

- "Không điều gì có tính tiên quyết để đưa một nhà nước thoát khỏi sự man di hạ đẳng lên tầm mức cao nhất của sự thịnh vượng trừ nền hòa bình, thuế khóa thuận lợi và một nền công lý vị tha: tất cả những điều còn lại sẽ được tạo ra theo diễn tiến tự nhiên của sự vật."

Smith nói về vai trò của nhà nước

- ▣ An ninh nội bộ và bên ngoài
- ▣ “Thực thi công lý hoàn hảo” hay pháp quyền
- ▣ “Thiết lập và duy trì công trình công cộng và các thể chế mà không có bất kỳ cá nhân nào muốn quan tâm thiết lập và duy trì.”

Thất bại thị trường

- ▣ Độc quyền: Liệu thị trường có tự nhiên dẫn đến độc quyền không?
- ▣ Bất cân xứng quyền lực: Liệu có thể cho rằng người lao động được tự do ký kết hợp đồng với chủ lao động không?
- ▣ Bất cân xứng của cải: cơ hội bình đẳng đã đủ chưa hay cần phải có kết quả bình đẳng?
- ▣ Ngoại tác: chi phí và lợi ích không thuộc về các bên liên quan hợp đồng. Ví dụ, ô nhiễm
- ▣ Hàng hóa công: Ranh giới giữa hàng hóa công và hàng hóa tư là gì?